

Diplomová práce

Jméno a příjmení (student): Alena ZEMÁNKOVÁ

Oponent: Jaroslav Brož, Th.D. S.S.L.

Posudek oponenta:

Práce na starozákonní téma "Oběti v jeruzalémském chrámu a Jóšijášova snaha po očistě kultu", kterou předkládá Alena Zemánková, je zaměřena historicko-religionisticky s teologickým výhledem v závěru a zahrnuje velikou šíři různorodých otázek. V první části se zabývá podobou izraelského kultu v předchrámovém období, poté se snaží poskytnout religionistický rámec pojednáním o kanaánských kultech, přičemž těžiště práce spočívá v pojednání o obětním kultu v jeruzalémském chrámě, zejména v souvislosti s Jóšijášovou reformou.

Vzhledem k metodě se autorka přiznává ke komparativnímu přístupu. Tématické vymezení práce se mi zdá příliš široké a skladba jednotlivých kapitol poněkud nesourodá. To je hlavní důvod, proč v ní nezbyl prostor pro žádoucí hlubší analýzy jednotlivých problémů, což by se od práce tohoto typu očekávalo. Takto se studentce podařilo zpracovat text spíše příručkového typu.

V použité literatuře se setkáme s význačnými odbornými přehledy historie Izraele v češtině i angličtině a s několika dalšími tituly. Elektronický zdroj uvedený pod "prameny" patří do sekundární literatury. Navíc bychom očekávali alespoň některé speciální studie k tématu. Například se ptáme, odkud autorka ví o otiscích královských razidel s nápisy *lmlk* a *mmšt*; odkaz na příslušnou encyklopedii archeologie nebo lépe na publikaci tohoto nálezů je v tomto případě více méně povinný.

Styl pojednání je srozumitelný a čtivý, bez větší frekvence chyb; snad bych upozornil na přehlédnutí v prepisech cizích slov: na str. 10 místo *gahal* má být správně *qáhál*; na str. 25 místo *débír* má být správně *d'bir*; na str. 31 místo *qarban* má být *qorbán* (v hebrejské podobě v druhé slabice má být *qámec* namísto *patach*); na témže místě – základní význam slovesa *q-r-b* není "obětovat", ale "přibližovat"); na str. 32 místo *holá* má být správně *'oláh* – u uvedeného kořene tohoto slova v témže řádku chybí na písmeno *'ajin*. Nedostatečně je též přepsána první věta Bible na str. 62. – Ocenění si zaslouží 6 příloh, které usnadňují sledování výkladu o dějinách Izraele a o chrámu.

K citování literatury: na str. 33, v pozn. 36: F.X. Halas není autorem Jeruzalémské bible, ale pouze jeho hlavním překladatelem do češtiny.

K diskusi předkládám některé nejasné výroky zejména na začátku a na konci práce: Je správně říci vzhledem k tomu, co říká biblický text, že "Izrael si vytvořil vlastní identitu a sebe chápal jako vyvolený národ"? (str. 5). Není vlastním tvůrcem jeho identity a vyvolení Hospodin? Na téže stránce je lapidární tvrzení: "Ale Bůh netrestá". Jak si pak autorka poradí s Žid 12,6 (kde se cituje Přís 3,11-12): "Pán totiž trestá toho, koho má rád..."? Těžko lze vinit současné překladatele Bible do češtiny, že by text zkreslovali a vnucovali mu výpovědi o Bohu, které nejsou pravdivé. Za zamyšlení také stojí myšlenka na str. 8: "Pro naši dobu jsou lidské oběti a zvláště dětské oběti něčím drastickým a naprosto nepřijatelným." Je třeba podotknout, že existují vážná pojednání o tom, že dnes masově rozšířené potraty jsou sekulární formou takové modloslužby.

Je zcela akceptovatelný názor, podpořený na str. 61 citací J. Daniéλου, že období patriarchů si uchovává ještě něco z této rajske milosti a že celá Bohem stvořená příroda byla chrámem? Na téže straně: "V počátcích dějin Izraele nebyl ještě Bůh skrytým Bohem." – Opravdu?

Na str. 63: Kdo je konkrétně podmětem věty: "My si Boha snažíme vtěsnat do svých pojmů a kategorií." – Podle mého soudu a podle zdravé křesťanské tradice naše myšlení nemusí nutně zmenšovat Boží velikost. – Jestliže se na téže straně mluví o metaforách Boha, bylo by

dobře doplnit a upřesnit, že pravdivé poznání Boha je ve své podstatě analogické. – K tvrzení o tetragramu a hypotézách o jeho vzniku a pojetí času v hebrejštině by bylo dobré uvést autory, kteří tyto názory zastávají.

Na základě uvedeného hodnocení doporučuji tuto práci k obhajobě.

V. Prave dne 29.5.2008

Janlav Per
.....
podpis oponenta